შრომის უსაფრთხოების სტანდარტების დაცვის გარანტია კერძო სექტორში

მერი ბოგვერაძე

სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამართლის სკოლაში სამართლის მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნების შესაბამისად

სამაგისტორ პროგრამა: კერძო (ბიზნეს) სამართალი

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ერეკლე კალატოზიშვილი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2021

განაცხადი

როგორც წარმოდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალას, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

მერი ბოგვერაძე

15.06.2021

აბრევიატურა

იხ. - იხილეთ

შსო - შრომის საერთაშორისო ორგანიზაცია

ILO – International Labor Organization

EMC - ადამიანის უფლების სწავლებისა და მონიტორინგის ცენტრი

UNDP - გაეროს განვითარების პროგრამა

Contents

აბსტრაქტი 6

შესავალი 9

მეთოდოლოგია 13

ლიტერატურის მიმოხილვა 15

თავი 1. შრომის უსაფრთხოება და შრომის უსაფრთხოების სტანდარტების დაცვის გარანტია 15

1.1. შრომის თავისუფლების არსი 15

1.2. შრომის უსაფრთხოება 16

1.3. შრომის უსაფრთხოების სტანდარტები და მათი დაცვა 18

თავი 2. შრომის ინსპექტირების სახელმწიფო პროგრამა 19

თავი 3. დაცულია თუ არა საქართველოში შრომის უსაფრთხოების სტანდარტები ? 23

3.1. საკანონმდებლო ნორმატიული რეგულაციები სამშენებლო სექტორში 23

3.2. შრომის უსაფრთხოების სტანდარტების დარღვევები სამშენებლო სექტორში 24

3.3. სამშენებლო სექტორის ზედამხედველობა 26

3.4. დასაქმებულთა შრომითი უფლებები სამშენებლო სექტორში 26

3.5. სამშენებლო სექტორში არსებული პრობლემები 28

თავი 4. დასაქმებულთა სიცოცხლისა და ჯანმრთელობის დაცვა 30

4.1. პერიოდული სამედიცინო დახმარების პროგრამა 30

4.2. დასაქმებულთა ჯანმრთელობის დაზღვევა 31

თავი 5. საერთაშორისო კონვენცია 33

5.1. ზოგადი მიმოხილვა 33

5.2. შრომის საერთაშორისო სტანდარტები, შრომის უსაფრთხოებისა და ჯანმრთელობის შესახებ 35

5.2.1. შსო_ს შესაბამისი ინსტრუმენტები 35

5.2.2. დაცვა კონკრეტული რისკებისაგან 36

5.3. ღირსეული და საერთაშორისო შრომის კონცეფცია 38

თავი 6. სტატისტიკური მონაცემები და რეკომენდაციები 39

6.1. სტატისტიკური მონაცემები 39

6.2. ტყიბულის შახტებთან დაკავშირებული ტრაგიკული მოვლენების შესახებ 41

6.3. საქართველოს პროფკავშირების გაერთიანების მოხსენება და რეკომენდაციები ... 43

დასკვნა 47

გამოყენებული ლიტერატურა 50

აბსტრაქტი

წინამდებარე ნაშრომი ეხება შრომის უსაფრთხოების სტანდარტების დაცვის გარანტიას კერძო სექტორში, რაც საქართველოში საკმაოდ პრობლემატური საკითხია. კერძო სექტორში საკმაოდ ხშირია შრომის უსაფრთხოების პირობების დარღვევები, რაც ზოგჯერ ფატალური შედეგებით მთავრდება. აღნიშნული თემა, მეტად მნიშვნელოვანია, ვინაიდან შრომის უსაფრთხოების სტანდარტების დაცვა, დასაქმებულთა ინტერესის სფეროს ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ნაწილია.

ჩვენ მიერ ჩატარებულ კვლევაში საუბარი იქნება, დასაქმებულთა შრომის უფლებების დაცვის მექანიზმებზე, დარღვევების სიხშირეზე, საერთაშორისო კონვენციებისა და დირექტივების გამოყენებაზე ქართულ პრაქტიკაში. კვლევა მიზნად ისახავს დადგინდეს, თუ რამდენად ხშირია დარღვევები სამუშაო ობიექტებზე და, რა ღონისძიებებს ატარებენ დამსაქმებლები, იმისათვის რომ თავიდან აიცილონ მსგავსი ტიპის დარღვევები.

ჩემი დაკვირვების საგანია შრომის უსაფრთხოების სტანდარტების დაცულობა, დამსაქმებელთა პასუხისმგებლობა, პრობლემები და მათი მოგვარების გზები. ასევე,

ნაშრომს, არგუმენტების გასამყარებლად, დავურთე სტატისტიკური მონაცემები. მოსალოდნელი შედეგებია შრომის უსაფრთხოების სტანდარტებთან არსებული რეგულაციების მიმოხილვა, მათი გამოყენება კერძო დამსაქმებლების მიერ, ეროვნული კანონმდებლობის ხარვეზები, საერთაშორისო კონვენციებთან მიმართებით. აგრეთვე, განხილული იქნება პრაქტიკული მაგალითები, რაც უფრო მეტ სიცხადეს შესძენს საკვლევ საკითხს.

საკვანძო სიტყვები: შრომი უსაფრთხოება, შრომის სტანდარტები, დაცვის გარანტია, საერთაშორისო კონვენციები.

Abstract

This paper deals with the guarantee of compliance with labor safety standards in the private sector, which is quite a problematic issue in Georgia. Violations of labor safety conditions are quite common in the private sector, which sometimes ends in fatal consequences. This topic is very important, as compliance with labor safety standards is one of the most important areas of interest for employees.

In my research, I will talk about the mechanism of protections, the application of international conventions and directives in Georgian practice. The study aims to determine how common violations are at workplace and what measures are taken by employers to prevent similar types of violations.

The subject of my observation is the observance of labor safety standards, the responsibilities of employers, the problems and the ways to solve them. I also attached statistical data to the paper, to support the arguments.

Expected results are the existing regulations on labor safety standards, their use by private employers, gaps in national legislation, in relation to international conventions.

Cases from different sectors of the private sector will also be discussed, which will bring more clarity to the research issue.

Keywords: labor safety, labor standards, guarantee of protection, international conventions.